

Azərbaycanı xoşbəxt gələcəyə apararı lider

Tarixin yazarı hər günü təsdiq edir ki, Heydər Əliyev şəxsiyyətini, bu daht insanın fenomenini bütün incəliklərinə qədər dəyərincə qiymətləndirmək düşünülüyü qədər də asan deyildir-bələ ki, Ulu öndər kimi dahilər min ildə bir doğulur və xalqının taleyində, onun tarixində silinməz izlər qoyur, öz məmləkətinin, ölkəsinin ən çətin, ağır dövəründə xilaskar rolunu oynayır. Tarixin gedişinə təsir göstərən böyük siyasi liderlər irəli sürdükləri mütarəqqi ideyalarla xalqı öz ətrafında birləşdirməyə, hər bir addımında ictimai inam qazanmağa çalışmış, məhz bunun da sayəsində böyük uğurlara imza atmışlar. Fəaliyyətində daim ictimai mənafəni əsas götürən, xalqın dəstəyinə arxalanan siyasi lider konkret siyasi mərhələdə xalqın sabit inkişaf yolunu düzgün müəyyənləşdirmək, milli maraqları qorumaq əzmi ilə seçilir. Siyasətdə ictimai inam qazanmaq məramı demokratik dəyərlərin ön plana çıxdığı hazırkı "sürət əsri"ndə də qətiyyəni aktuallığını itirmir. Hakimiyyəti millətə layiqli xidmət vasitəsi sayan və bunu əməli fəaliyyəti ilə sübuta yetirən liderlər milyonlarla insanın iradəsi əsasında dövlətə rəhbərlik şansını qazanırlar. Tarixin sərt sınaqları ilə üzlaşən Azərbaycan xalqı da taleyini hər zaman qəlbən inandığı, etimad göstərdiyi siyasi liderlə bağlamışdır.

Bu daht şəxsiyyətin fəaliyyəti-nə, yaşadığı ömür yoluna nəzər salanda aydın görünür ki, Ümummilli lider bir çox dünya şöhrətli siyasi xadimlərin edə bil-mediklərini gerçəkləşdirmiş, müasir dünyanın ən aktual çağırışlarına cavab vermək bacarığı ilə XX və XXI əsrlərin tanınmış siyasi xadimləri arasında həmişəlik öz layiqli yerini tutmuşdur. Tanının xalqımıza bəxş etdiyi nadir dövlət xadimlərindən olan Heydər Əliyev həyatı boyu hər zaman xalqını, vətəni düşünmüş, Azərbaycanın öz müstəqilliyinə qovuşması və qazanılan bu azadlığın möhkəmləndirilməsi, doğma xalqının xoşbəxtliyi arzusu ilə yaşamış, bir dövlət başçısı kimi Azərbaycanın ən çətin, üzücü anlarında onu

xilas etmək üçün misilsiz fədakarlıqlar göstərmiş, ölkəsinə bələlərdən qurtarmağı bacarmışdır. Bəşəriyyətin tarixi göstərir ki, milli dövlətçiliyini itirmək və dünya xəritəsindən tamamilə silinmək təhlükəsi ilə üz - üzə qalmış xalqlar taleyüklü sınaq anında məsuliyyəti öz üzərinə götürmüş qətiyyətli liderlərinin müdrikliyi, fenomenal idarəçilik keyfiyyətləri sayəsində mövcudluqlarını qorumuş, çətinlikləri qəf edə bilmişlər. Fenomenal rəhbərlik keyfiyyətlərinə malik belə şəxsiyyətlər cəmiyyətin üzvləşdiyi sosial-iqtisadi ictimai-siyasi və mədəni - mədəni kateqoriyalar dövründə xalqına düzgün yol göstərən xilaskar missiyasında çıxış etməyi bacarmış, həm də ümummilli liderlik zirvəsi

nə yüksəlmişlər. Her bir dövrdə böyük liderlərə xas olan seçiyelən çəhətlərdən biri də siyasi intuisiya və uzaqqörməlik, hadisələrin gedişinə təsir göstərmək və ya onu qabaqlamaq bacarığının olmasıdır. Bu hər bir lider üçün vacib olan keyfiyyətdir, belə ki, yalnız bütöv bir millətə deyil, hətta kiçik partiya, qrupa rəhbərlik edən şəxs də siyasi proseslərin gedişini fəhmlə duymalı, gözələnən uğur və uğursuzluqları əvvəlcədən hesablamalıdır, bacarmalıdır. Tarixən bir çox nüfuzlu liderlərin siyasətdə qarşıya qoyduğu məqsədlərə yetişərək uğur qazanması, rəhbərlik etdiyi xalqı böyük fəlakət və faciələrdən qoruması məhz onun iti fəhmi və uzaqqörməliyi neticəsində olmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyev də məhz belə uzaqqörmən, siyasi proseslərin inkişaf trayektoriyasını əvvəlcədən duyan, çoxgedişli kombinasiyalar qurmağı bacaran, hadisələrə pozitiv təsir göstərən böyük şəxsiyyət və titanik bacarıqlı siyasi lider olmuşdur.

XX əsrin əvvəlləri kimi, sonları da Azərbaycan xalqı üçün mürəkəb və ziddiyyətli, dinamik və taleyüklü proseslərlə seçiyelənən zəngin dövlət quruculuğu dövrü kimi tarixə qovuşmuşdur. Təbii ki, tarixə qovuşma prosesi müəyyən zaman daxilində baş verir, və bu zamanda maksimum səmərəli yararlanma, onu xalqın, millətin inkişafına, geleceyinə, dövlətin möhkəmləndirilməsinə yönəltmək missiyası ayrı-ayrı şəxsiyyətlərin siyasi fəaliyyəti, titanik bacarığı, onların adları ilə bağlı olur. Etilaf edək ki, tarix şəxsiyyəti, bu cür şəxsiyyətlər isə məhz tarixi yaradır. Müdriklər demişlər ki, şəxsiyyətli mühit və hadisələr yetirir, ancaq hadisələri də şəxsiyyətlər idarə edir və hadisələr özü də onların izini daşıyır-Ümummilli lider bir şəxsiyyət kimi möhtəşəm tarixi hadisədir.

Əminliklə deyə bilərik ki, Ulu öndərin əfsanəvi, xarizmatik liderlə çevrilməsində onun həyatı üçün heç bir riskdən çəkinməməsi, sözüünü meqamında deməyi bacarması, milli idealları uğrunda mübarizədə yüksək qətiyyət

göstərməsi kimi xarakterik xüsusiyyətləri mühüm rol oynamışdır. Məhz bunun sayəsində o harada olursa-olsun, hadisələrin fəvqünə qalxıb, idarəçilik qabiliyyətini reallaşdırma bilmiş, lider icmicini qorumuşdur. Liderlik onun xarakterindən, dünyagörüşündən, yaradıcılıq enerjisindən, qurub - yaratmaq həvəsindən yaranmışdır-böyük siyasətdə qarşıya qoyduğu məqsədlərin əksəriyyətinə yetişərək uğur qazanması, rəhbərlik etdiyi xalqı dəhşətli fəlakət və faciələrdən himz etməsi isə daht strateqin iti fəhminin, müdrikliyinin və uzaqqörməliyinin neticəsi olmuşdur. Siyasi lider daim öz cəsəretini, çevik və rasional qərarları, ən çətin situasiyalardan optimal çıxış yolu tapmaq məhəretini ilə seçilən parlaq şəxsiyyətdir. Ümummilli lider yalnız enerjisi, natıqlıq məhəretini ilə deyil, həm də etrsində olan insanların tələbat və ehtiyaclarını ifadə etmək bacarığı ilə fərqlənir, cəmiyyətdə ayrışeçkilikə yol vermir, hər zaman haqqa, ədalətə söykənir. Zamanın nəbzini tutmağı, hadisələrə real qiymət verməyi, siyasi potensialını düzgün dəyərləndirməyi bacaran lider cəmiyyətdəki prosesləri düzgün istiqamətləndirməyə nail olur, milli inkişafın əsasına çevrilən cəlbədi-ci proqram və konsepsiyaların müəllifinə çevrilir. Məşhur ukraynalı jurnalist və siyasi icmalçı D.Qordonun "Pole Çudes" verlişinin aparıcısı L.A.Yakuboviçlə müsahibəsində "Siz heyatınızda çox məşhurları, daht şəxsiyyətləri görmüşünüz və şəxsən tanınmışınız, sizdə ən böyük təəssüratı yaradan şəxsiyyət kim olmuşdur?" sualına bir az sükuta gedib: "Əgər siz dahtlardan danışırsınızsa, onda Heydər Əliyev"-deyə cavab verir. "Vaxtı yaxşı xatırlamıram, mənə bu Bakıda olan hansısa tamaşa vaxtı idi-onun mənimlə on deqçiqəlik görüşmək istədiyi haqda mənə məlumat verdilər, biz onun yanına gəldik, bu protokol üzrə olan görüş idi, hər şey deqçiq yerinə yetirildi, içəri girdi, hamının əlini sıxıb görüşdü, öz yerinə keçdi, təyin olunmuş on deqçiqə erzində emosiyaş, gözünü qırpmadan mənə Azərbaycanla bağlı danışıdı, nə etmək lazım olacağını bildirdi, vaxt tamam olanda mimikasını dəyişmədən sanki kiməsə müraciət edərək "Siz azadsınız"-dedi, hamı, mətbuat nümayəndələri belə çıxdı, sonra biz üç saat birlikdə söhbət etdik-bu heyatımda ikinci insan idi ki, nədənsə hər şeyi ona danışıdım-mən onu ilk dəfə idi görüşürdüm, o gözələrdə olan nur mənə doğmalıq yaratmışdır, o inanılmaz həcmə daht olan insan, böyük qaya idi". Yakuboviç verlişinin birində maşın uduşu müqabilində "SSRİ-ni kim xilas edə bilərdi?" sualını qovmuş və iştirakçının "Heydər Əliyev" cavabını qəbul etmişdir.

Ulu önder Sovetlər dönəmində Azərbaycana rəhbərlik edərək böyük təzyiqlərə, təqiblərə üzgəcəsinə baxmayaraq heç bir çətinlikdən qorxmada xalqda tarixi keçmiş, dil, mədəniyyəti, milli adət-ənənələri haqqında əsaslı təsəvvürlər formalaşdırmağa nail olmuş, azərbaycançılıq ideyasını, milli özünüdərkli inkişaf etdirmiş, xalqın tarixi yaddaşının özünə qaytarılması prinsipləri əsasında milli dövlətçilik arzularının və hüsərlərinin güclənməsinə, bunların real siyasi faktora çevrilməsinə nail olmuşdur. Tarixi təcrübə Ulu önderin böyük uzagörməliklə söylədiyi "hüquq cəhətdən müstəqil olmaqla real müstəqillik arasında çox böyük məsafə və olduqca ciddi maneələr var"- fikrini bir daha təsdiq etdi.

Elan olunmuş dövlət müstəqilliyini qorumaq, möhkəmləndirmək və ona dönmək, əbədi xarakter vermək üçün olduqca böyük işlər görülməlidir. Təəssüf ki, suverenliyin siyasi - iqtisadi, mənəvi - psixoloji, hərbi-hüquqi, ictimai - siyasi təməli qoyulan ilk illərdə Azərbaycanda hakimiyyət olanlar çox böyük imkanlardan istifadə edə bilmədilər. Bir çox müxəssislərin apardıqlı təhlillər göstərdi ki, İttifaqın dağılması ərəfəsində keçmiş SSRİ - de cəmi bir neçə respublika tam müstəqil olaraq öz iqtisadiyyatını idarə edə bilərdi-bu respublikalardan biri də məhz Azərbaycan idi. Ulu önderin respublikaya rəhbərlik etdiyi 70-ci illərdə respublikamızın tam müstəqil dövlət kimi fealiyyəti göstərməsi üçün möhkəm zəmin yaranmışdır. Çox təəssüf ki, dövlət müstəqilliyinin ilk dövrlərində Azərbaycana rəhbərlik edən şəxslər dünyanın çox sürətlə dəyişən siyasi mənzərəsinə nəzərə ala bilmədilər, həmin dövrdə Ulu öndəmə sonralar qeyd etdiyi kimi, mövcud geosiyasi vəziyyəti yeni strategiyasını formalaşdırmağa tələb etdirdi. Ötən əsrin 70-80-ci illərindən respublikamızda milli müstəqilliyə etibarlı zəmin formalaşdırılan sosial- iqtisadi, hüquqi və mənəvi intellektual mühit yaradan Ulu öndər xalqımızın məhz bu möhkəm bündövrə üzərində azadlıq, istiqbalıyyət və müstəqillik ideallarına qovuşmasını təmin etmişdir. Azərbaycan xalqı dahi liderinin rəhbərliyi altında yüksək iradə sərgiləməklə, milli yaddaşını, mənəvi, əlaqə dəyərlərini, tarixi dövlətçilik ənənələrini qorumaq əzmini toparlaya bildi, dövlət müstəqilliyi üçün zəruri potensial formalaşdırmışdır. Keçmiş imperiya daxilində hansı qlobal proseslərin gətdiyini daha dərindən müşahidə etmək imkanına malik olan Ümummilli lider Azərbaycanın nə vaxtsa müstəqillik əldə edəcəyini öncədən görmüş, bu prosesi sürətləndirən mühüm addımlar atmışdır.

Hər hansı bir xalqın mədəniyyətinin inkişafında, milli şüurunun formalaşmasında tarixən yaranmış milli-mənəvi dəyərlər mühüm rol oynayır-bələ ki, hər bir xalqın milli-mənəvi dəyərlərini şərəfləndirən dil, din və adət-ənənə onun mənəvi aləminin formalaşmasına həlledici təsir göstərən amillərdəndir. Hər hansı bir ölkədə xalqın milli-mənəvi dəyərlərini qorunması və mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi vətəndaşların milli birliyinə təmin olunmasına xidmət edir.

Azərbaycan xalqını keçən yüzilliklərdə ən ciddi bir şəkildə düşündürən milli dirçəliş, xalqın

gələcək taleyi problemləri bütöv şəkildə Ümummilli liderin fealiyyəti ilə strateji dövlət siyasəti müstəvisinə keçmişdir. Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün onun hazırladığı strateji istiqamətlər hələ uzun illər müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirilməsi və gücləndirilməsi, iqtisadi qüdrətinin artırılması, xalqımızın laylıq olduğu xoşbəxt həyata qovuşması işinə xidmət edəcəkdir. Ulu öndər öz siyasi və əməli fealiyyəti ilə xalqı öz ətrafında birleşdirə bildi, müstəqil Azərbaycanın məmarına çevrilmiş və onları xoşbəxt gələcəyə aparən lider olmuşdur. Deyildiyi kimi, boş zaman yoxdur, boşa keçən zaman var-məhz fealiyyətinin hər dövründə zamanı boşa keçirməyən, əksinə, zamanı əməlləri ilə zənginləşdirən Ulu önderin ən əsas, müqəddəs istəyi xalqın birliyinə, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə, sükənənə güclü, möhtəşəm, qüdrətli müasir dövlətin yaradılması olmuşdur. Ümumbəşəri xüsusiyyətləri özündə cəmləşdirən milli lider milli dövlətçiliyi və azərbaycançılıq ideyalarını hər şeydən üstün tutmuş, xalqın öz Vətəninə ürkədən bağlı olan nadir şəxsiyyət

bəxş etdiyi mükəmməl milli dövlət, müstəqil Azərbaycan Respublikasıdır.

Liderə xas olan xüsusiyyətlərdən biri də öhdəsinə götürdüyü bütün işləri mükəmməl bilmək, görəcəyi işlərdə hamıya nümunə olmaq keyfiyyətidir. Ümummilli liderlə bağlı xatirəsinə mənimlə bölüşdürən, indiki onun adını daşıyan sarayın keçmiş direktoru, Xalq artisti Kerim Kerimov maraqlı bir əhvalat danışmışdır: "Onun SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini təyin olunması məsələsi artıq həll olunmuşdur, Bakıda işləri təhvil verirdi. Məni çağıraraq yeni təyin olunmuş sahələrdə - ağır sənaye, maşınqayırma, tibb, təhsil, neqliyyat və s. - kitablar gətirməyi tapşırırdı. Yüzdən çox kitab apardım, iki aydan sonra o, Moskvağa gəldi və mən kitabları götürmək üçün onun iş yerinə gəldim. Doğrusu mənim üçün maraqlı idi ki, o bu iki ay ərzində vaxt tapıb kitablara baxa bildi mi? - kitabları bir-bir vərəqlədim, hər səhifədə, demək olar ki, hər abzasda cömlənin altında xətt çəkilmiş, yanında qeydlər aparılmışdır". Təyinat aldığı yeni işi onun üçün təzə olduğundan Ulu

zəmanenin böyük siyasi xadimi, hər zaman türklərin qəlbində yaşayacaq əfsanədir-o bütün fealiyyəti dövründə türkdilli dövlətlər arasında iqtisadi, siyasi, ədəbi-mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi və möhkəmləndirilməsi sahəsində gərgin fealiyyət göstərmişdir. Ulu öndər bütün türk dünyasının ən nüfuzlu şəxsiyyəti kimi şöhrət qazanmış, türk dünyasının qüdrətli bir insanı, bütün türk dünyasında Atatürk kimi özünəməxsus yerli olan böyük rəhbər kimi ölməzlik qazanmışdır. Ümummilli lider əməli Azərbaycanda həyatı ərəmiyyəte malik bütün dəyişikliklərdə mühüm və həlledici rol oynamışdır. Regionda gedən siyasi prosesləri diqqətlə izləyən, parçalanma, qarşıdurma təhlükəsinin labüdlüyü arasında xalqın, Vətənin yanında olan Ulu öndər öz dövlətçilik təcrübəsinin bütün variantlarından istifadə etməli olmuş, zəkasının nuru ilə məmləkətimizi bürümüş zülmətə yox etmiş, onu aydınlığa çıxararaq parlaq gələcəyə aparmışdır. Azərbaycanın müstəqillik yolu ilə inamla addımlaması, uğurlarla zənginləşməsi onun şəxsiyyət bütövlüyünün, əqli və sağlamlığının nəticəsi olmuşdur.

dən əvvəl, yeni konsepsiya işlənilib hazırlanmalı idi-bu konsepsiya azad cəmiyyətin formalaşmasına, demokratik, hüquqi dövlət quruculuğuna, qanunun aliliyinə və bununla da insan hüquqları və azadlıqlarının müdafiəsinə təminat yaratmalı idi. 1993 - cü ildə Ümummilli liderin xalqın təkidli və tələbi ilə hakimiyyəti yenidən qaydıqlı ölkənə həm də xaosdan, dövlətçiliyini itirmək təhlükəsindən xilas etmiş oldu, Azərbaycanı beynəlxalq arenada özünəlayıq yer tutmasına, beynəlxalq münasibətlərin subyektinə çevrilməsinə istiqamətlənən qlobal işlərə start verdi.

Dünyəvi qloballaşma və modernləşmə prosesinin geniş vüsət aldığı bir dövrdə ümumbəşəri inkişaf dinamikasından kənar qalmaq qürrü-mümkün idi. Hindistanın görkəmli dövlət xadimi C. Nehrunun yazdığı kimi: "Bizim idealimiz və məqsədimiz tarixi məyillərə zidd gedə bilməzdi". Dünyadan təcrid olunmaq milli təhlükəsizliyə zərər verirdi-odur ki, indiki dövrün qeyri - adilliyi və ondan irəli gələn tələblərə hesablaşmaq lazımdır. Ulu öndər müstəqilliyimizin, Azərbaycan dövlətçiliyinin təhlükə mənbələrini və ona qarşı mübarizə metodlarını müasirləri arasında daha aydın görüldü-ö bütün fealiyyəti boyu ideoloji mübarizə cəhəsinə bir anlıq fasiləyə, istirahətə yol vermədən daim döyüş və müdafiə mövqeyində ayıq dayanmışdır.

Ulu önderin bütün fealiyyətinin başlıca qayəsini məhz bu ideya təşkil edir-ölkənin hər bir vətəndaşına müstəqilliyimizin qorunub saxlanmasını və möhkəmləndirilməsi üçün şəxsi fealiyyət daşıyır-bunun üçün iş, ilk növbədə hər kəsdən milli həmrəylik tələb olunur. "Azərbaycan xalqının gücü bir yere toplanmalıdır, hamı bir hədəfə vurmaldır"-bu dahi liderin tövsiyyəsi idi. Təsədüf deyil ki, Azərbaycan dövləti müstəqilliyini əldə edəndən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar üçün əsas ideya olmuşdur-"Biz həmişə bu ideya ətrafında birləşməliyik. Azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini qoruyub saxlamaq, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda onların ümumbəşəri dəyərlərə sintezindən, İnteqrasiyasından bəhrələnmək hər bir insanın inkişafının təmin olunması deməkdir"-deyən Ulu öndər Dünya azərbaycanlılarının I qurultayında ona məxsus müstəqillik, müasirlik və azərbaycançılıq ideologiyasının konturlarını bir daha dəqiqləşdirdi: "Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır" fikrini söylədi və açıq bəyan etdi ki, "bizim hamımızı birleşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır".

Ümummilli liderin xilaskarlıq missiyasının həyata keçirilməsində müstəqil dövlət quruculuğunda istifadə olunan qüdrətli vasitələr sırasında azərbaycançılıq məfkurəsi, milli - mənəvi dəyərlərin gücləndirilməsi həlledici rol oynayır. Ötən əsrin 90 - cı illərinin əvvəllərində ölkənin başının üstünü almış təhlükələr və total böhran separatçı məyillərlə müşayiət olunmaqla daha da dərinləşərək əslində Azərbaycanı real parçalanmağa həddinə çatdırmışdır.

Ümummilli liderin xilaskarlıq missiyasının həyata keçirilməsində müstəqil dövlət quruculuğunda istifadə olunan qüdrətli vasitələr sırasında azərbaycançılıq məfkurəsi, milli - mənəvi dəyərlərin gücləndirilməsi həlledici rol oynayır. Ötən əsrin 90 - cı illərinin əvvəllərində ölkənin başının üstünü almış təhlükələr və total böhran separatçı məyillərlə müşayiət olunmaqla daha da dərinləşərək əslində Azərbaycanı real parçalanmağa həddinə çatdırmışdır.

etlərindəndir. Bələ şəxsiyyətlər tarixin ən çətin və keşməkeşli dövrlərində milli ruhun enerjisindən, xalqın tarixi-siyasi tələbatından və genetik potensialından doğulur.

Tarixi şəxsiyyətlərin böyüklüyü illər keçdikcə daha aydın görünür-millətin tarixində dərin iz qoymuş, onun keçmişini yaratmış və gələcəyini müəyyən etmiş insanların da işi və ideyaları zaman məsafəsindən daha uca görünür və daha aydın nəzərə çarpır. Təbii ki, bələ şəxsiyyətlərin taleyi həmişə çətin və keşməkeşli olur, çünki onlar özlərinin bütün mənəvi ömürlerini fədakarcasına vətəninin, millətinin tərəqqisinə, onun dövlətinin möhkəmləndirilməsinə həsr edirlər. Keçmişin və yaşadığı dövrün realiaqlarını nəzərə alaraq mümkün olanı, hətta ondan da artığını, yeni mümkün olmayanı da etmiş bu şəxsiyyətlərin gözəl işləri, xeyirxah əməlləri, müdrik ideyaları xalqın və dövlətin gələcəyinə işıq salır. Bələ şəxsiyyətlərin varlığı, ilk növbədə onları yitirən millətin xoşbəxtliyidir və Ulu Tanrının həmin xalqa verdiyi ilahi bəxşışıdır. Azərbaycan dövlətçiliyinin müasir tarixinə öz adını əbədi həkk etmiş bu nadir tarixi şəxsiyyətin, fenomenal siyasi xadimin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi ilin intibah, milli tərəqqi, milli oyanış, nəhayət, müstəqil dövlət quruculuğu dövrü kimi qəbul edilir. Ümummilli liderin siyasi və dövlət fealiyyətinin ən böyük nəticəsi quruculuğuna bilavasitə rəhbərlik etdiyi və xalq

öndər məhz vəzifəsinə bu cür məsuliyyətlə hazırlanmışdır.

Daha bir hadisəni həyəcənsiz xatırlaya bilmirəm - Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini olaraq həkimlərin Ümumittifaq qurultayında hesabat məruzəsi ilə Heydər Əliyev çıxış etdi. Həmin vaxt mən Moskvağa idim və növbəti gün Moskva Dövlət Universitetində olanda hamının Heydər Əliyevin çıxışı ilə bağlı söhbət etdiyinin şahidi oldum. Çıxışla bağlı yüksək pafosla danışan professorlardan biri qəfləten mənə müraciət edərək Heydər Əliyevin ixtisasını soruşdu və mən dərhal "Bakı Dövlət Universitetinin tarix fakültəsini bitirib" dəyə cavab verdim. Professor dərhal etirazını bildirdi, "Siz səhv edirsiniz, o tarixçi ola bilməz, onun tibbi təhsili var, dənən qurultaydakı çıxışında tibblə bağlı heç yerdən oxumadın çıxış etməsi, tibbi ləvazimatların, dərmanların adlarını sərbəst tələffüz etməsi onun tibbi təhsil aldığı göstərir". Professorun qətiyyətlə etirazı ə qala mende şübhə doğurdu, onun əvvəlcə iki il Azl-də, sonra isə tarix fakültəsində oxuduğunu, həyat yoldaşı Zərifə xanımın həkim olduğunu bir də təkrar etdim. Professorun inadkarlığı həmin vaxt mənim öz fikrimi təsdiq etmək üçün Bakıya zəng etməyimlə nəticələndi.

Azərbaycan xalqının zəngin düşüncəli lideri, müdrik rəhbər və dahi şəxsiyyəti olan Heydər Əliyev yalnız Azərbaycan xalqının deyil, bütün türk dünyasının milli lideri,

Azərbaycanın taleyüklü problemlərinin həllində, müqəddəs milli vəzifələrin uğurla həyata keçirilməsində, beynəlxalq ictimai rəyde Vətənimizin daha böyük uğurlar qazanmasında bu tarixi şəxsiyyətin misilsiz xidmətləri təsdiqlənmiş və qəbul edilmişdir-onun həyat və idarəetmə sənəməsi, siyasi peşəkərliyi və yenilməz iradəsi bu vəzifələrin yerinə yetirilməsində başlıca təminat olmuşdur. Azərbaycanın bölüşdürülməsi və daxili toqquşmalar, vətəndaş qarşıdurması və etnik toqquşmalar içərisində boğulmasını nəzərdə tutan mekrli planlar məhz Heydər Əliyev fonamini sayəsində aradan qalxmışdır. Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi, iqtisadi, ictimai və mədəni həyatın bütün sahələrində gerçəkləşdirilən planlar artıq bugünkü Azərbaycanın realiaqlarına çevrilmişdir-onun fealiyyəti də, şəxsiyyəti də Azərbaycan tarixinin ayrılmaz bir hissəsinə təşkil edir. Hər bir azərbaycanlının taleyində Heydər Əliyev dühasının bir zərəsi vardır. Heydər Əliyev zəngin tarixə malik bir xalqın özünü təsdiqləyən üçün zəruri olan milli-mədəni məkanda yaşamaq imkanını reallaşdırdı. Nəticədə, milli iyyəlik hissinə sahib olan, dövlətçilik təfəkkürünə yiyələnən, ölkənin bu günü və sabahı üçün məsuliyyət hissi ilə yaşayan azərbaycanlı vətəndaşın obrazı, dəyərlərin qorunması və gələcək nəsillərə ötürülməsi dövlət fealiyyətinin mühüm istiqamətlərindən biri olmuşdur.

Ölkəmizdə hüquqi islahatların həyata keçirilməsi üçün, hər şey-

Azərbaycanı xoşbəxt gələcəyə apararı lider

Əvvəli-Səh-9

Ölkə üçün üzleşdiyi təhdidlər in təhlükəli olan separatizmin dəf edilməsi ifrat dərəcədə zəifləmiş mərkəzi hakimiyyət şəraitində yalnız ümumi birləşdirici ideya əsasında mümkün idi-bələ bir ideya yalnız Heydər Əliyevin zəkasının nəticəsi kimi meydana gələ bilər.

Azərbaycançılıq məfkurasının Ulu öndərin tarixi qayıdışının Azərbaycan gerçəkliyinə gətirdiyi ən dəyəri və gərəklili ideya olduğunu qeyd etmək əslində bir daha onun böyüklüyünü, liderliyini etiraf etməkdir. Azərbaycandakı dayanıqlı sabitlik, milli birlik və həmrəylik sözün həqiqi mənasında məhz bu dahi şəxsiyyətin azərbaycançılıq baxışları əsasında mümkün olmuşdur. Onun 1993 - cü ilin həyəcanlı anlarında möhtəşəm qayıdışından başlanan xilaskarlıq missiyası qüdrətli, müstəqilliyinin əbədi, dönməz və sarsılmaz olması heç kimdə şübhə doğurmayan Azərbaycan dövlətinin qurulması ilə nəticələndi. Bu gün Heydər Əliyevin adı tarixə müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu kimi daxil olmuş, müstəqil Azərbaycan dövləti isə Heydər Əliyevin şah əsəri olaraq qəbul edilmişdir.

Hər bir cəmiyyətdə demokratik dəyişikliklərin başlıca mahiyyəti insanı öne, diqqət mərkəzinə çəkməkdir – idarəetmədə demokratikləşmə prosesləri islahatlara yönəldilirsə, onda islahatlar cəmiyyətdəki hər bir insanın taleyine təsir göstərir. Söhbət şəxsiyyət və hakimiyyətin qarşılıqlı əlaqələrinin prinsipce yeni əsaslarının yaranmasından, şəxsiyyət və dövlətin qarşılıqlı münasibətlərində yeni üslubun formalaşmasından gedir. Bu baxımdan, son illərdə Azərbaycanda demokratik transformasiya tamamilə yeni məzmun və forma almışdır. Uğurla gerçəkləşdirilən iqtisadi stra-

tegiya nəticəsində vətəndaşların maddi rifah halının yüksəlməsi demokratikləşmə proseslərinin cəmiyyətdə adekvat dərəcəyə gətirilməsi zəmin yaradır. Aktiv inkişaf fazasına daxil olmuş respublikamızda demokratik dəyərlərin inkişafı və total şüurda mənimsənilməsi üçün son illər əlverişli iqtisadi, siyasi, mədəni mühit formalaşır. Bu prosesin qayesində respublikamızda liberal dəyərlərin, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının prioritetinə əsaslanan, cəmiyyətə təkamül yolu ilə əxz edilən suveren demokratiya modelinin formalaşdırılması məqsədi dayanır. Respublikamız Qərbi dövlətlərinin bir neçə yüzillikdə keçdiyi kapitalist inkişaf yolunu çox qısa müddətdə qət etmiş, siyasi mühitin liberallaşması, demokratikləşmə sahəsində həlledici uğurlar qazanmış, dünyaya inteqrasiya sahəsində inamlı addımlar atmışdır. Azərbaycanda dövlətçilik ənənələrinin XX əsrin sonlarında bərpə edilmiş zənginləşdirilməsi, Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, onun əbədi, dönməz xarakter alması, ölkəmizin dinamik iqtisadi inkişaf yolu ilə inamla irəliləməsi, onun beynəlxalq nüfuzunun sürətlə artması məhz Ulu öndərin səmərəli fəaliyyəti, onun liderlik bacarığı sayəsində mümkün olmuşdur. Heydər Əliyev öz müdrik rəhbərliyi, siyasi uzaqgörənliyi, qətiyyəti və əzmkarlığı ilə zamanımızın görkəmli siyasi xadimi kimi tanınmış, xalq qarşısındakı titanik xidmətlərinə görə Azərbaycan xalqının Ümummilli liderinə çevrilmişdir. Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün bu siyasi liderin hazırladığı strateji istiqamətlər hələ uzun illər müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirilməsi və gücləndirilməsi, iqtisadi qüdrətinin artırılması, xalqımızın layiq olduğu xoşbəxt heyata qovuşması işinə xidmət edəcəkdir.

Bütün həyatını xalqa sədəqətlə xidmətə

həsr etmiş Ulu öndər öz titanik fəaliyyətində həmişə xalqa arxalanmış, ən çətin anlarda ona müraciət etmişdir-xalq da heç vaxt ondan öz dəstəyini əsirgəməmişdir. Azərbaycanı parçalanmaqdan qurtaran, beynəlxalq aləmdə tanınan, bugünkü firavan, azad həyatımızın banisi məhz Ümummilli lider Heydər Əliyevdir-o, Azərbaycan xalqının dahilik rəmzidir.

Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətinin təhlili göstərir ki, bu müddətdə istiqamətləri Ümummilli lider tərəfindən müəyyənləşdirilmiş bütün konsepsiyalar dövlətçilik və milli maraqların təmini üçün uğurla davam etdirilmiş, zəruri hallarda məhz onun təşəbbüsü ilə dövrün tələblərinə uyğun olaraq keyfiyyət dəyişikliklərini özündə əxz etmişdir-cənab İlham Əliyev çox qısa müddətdə bütün sahələrin inkişafı istiqamətində böyük uğurlara imza atmaqla Ulu öndərin siyasi varisi, onun güclü dövlətçilik, sosial - iqtisadi inkişaf kimi missiyalarının, azərbaycançılıq ideologiyasının layiqli daşıyıcısı olduğunu təsdiq etdi. Qətiyyətlik, prinsipiallıq, zamanında sözünü demək, radikal tədbirlər görmək bacarığı dövlətin inkişafını, müxtəlif sferalarda qazanılan uğurları şərtləndirən əsas amillərdir-Heydər Əliyev kimi zəngin dövlətçilik və idarəçilik təcrübəsi olan siyasət dühasından bu cür keyfiyyətləri mənimsəyən Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi Azərbaycan dövlətçiliyinin daha da qüdrətlənməsinin, ölkənin inkişafının leytmotivini təşkil edir-onun heyətə keçirdiyi məqsədyönlü siyasət nəticəsində son illər əldə etdiyimiz uğurlar, siyasi illüziyalarından, populizmdən uzaq olması, problemlərə rəşional mövqedən və real situasiyadan yanaşması, praqmatizmi və yüksək idarəçilik keyfiyyətləri cənab İlham Əliyevin yetkin və peşəkər siyasətçi portretini formalaşdırır. Bütün bu keyfiyyətləri dövlət başçısının malik

olduğu yüksək qətiyyət, intellekt, enerji, potensial, işgüzarlıq, novatorluq və birləşdiricilik məziyyətləri tamamlayır.

Cəmiyyətin tarixi inkişaf qanunauyğunluğunun özünüqoruma instinktindən doğan bu müqavimət hissinin reallaşması isə milli lider amilindən asılıdır. Yeni siyasi şəraitdə Azərbaycanda bu ağır və məsuliyyətli missiyanı məhz cənab İlham Əliyev çiyinlərinə götürərək hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə milli-mədəni dəyərlərimizin, o cümlədən türk xalqının, türk tarixinin böyük himayədarı qismində çıxış etmişdir. Son illər ərzində dəyərlərimizi, tarixi köklərimizə bağlılığı, milli - mədəni inkişaf istiqamətlərini yenidən, dərinlən təhlil və tədqiq etməyə başlamışdır. Bu dövrdə yaşanan siyasi, iqtisadi problemlər əsas diqqəti multikulturalizmin-yeni dünya nizamında mədəniyyətlərin və sivilizasiyaların müxtəlifliyini və qarşılıqlı münasibətlərini əks etdirən anlayış-önəmli mövqə tutduğu çoxqütblü yeni dünya nizamının formalaşmasına, monosentrik dünyanın transformasiyasına yönəldir. Global maliyyə böhranı hazırkı dünya sisteminin yeni tənzimləyici mexanizmlərinin işlənilməsini, maliyyə - iqtisadi subyektlərin, dövlətlərin öz məsuliyyətlərini dərk etməsinə zəruri edir. Bələ bir şəraitdə dəyərlərimizi anlamaq, onları həyatımızın tərkib, ayrılmaz hissəsinə çevirmək və milli əsaslara söykənən siyasi-iqtisadi inkişaf istiqamətlərimizi uğurla davam etdirmək günün tələbidir-bu gələcək üçün bizim ən ümdə məqsədlərimizdən biridir.

Yaşar Əhmədov

**Fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru,
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye
Universitetinin
"Humanitar fənlər" kafedrasının
dosenti**